

MINISTER ŚRODOWISKA

DPK-I.070.39.2017.AB
\$ID_DOKUMENTU

Pan
Stanisław Karczewski
Marszałek Senatu RP

Szanowny Panie Marszałku,

Odpowiadając na oświadczenie senatora Jarosława Obremskiego złożone podczas 34. posiedzenia Senatu RP w dniu 1.02.2017 r., w sprawie podejmowanych działań MŚ walki ze smogiem – BPS/043-34-796/16, poniżej informuję, co następuje.

W większości państw europejskich za nieodpowiednią jakość powietrza, ponadnormatywne stężenia zanieczyszczeń powietrza, odpowiedzialny jest głównie sektor transportu, natomiast w Polsce za ponadnormatywne stężenia występujące w sezonie grzewczym, zwłaszcza pyłów PM10 i PM2,5 oraz benzo(a)pirenu, odpowiedzialny jest w szczególności sektor bytowo-komunalny. Głównym powodem takiego stanu rzeczy jest niewłaściwy przebieg procesów energetycznego spalania paliw – głównie stałych (często złej jakości), w starych, wyeksploatowanych i niespełniających standardów emisyjnych instalacjach, powodujących nadmierną emisję substancji szkodliwych dla zdrowia człowieka oraz stanu środowiska. Rozumiejąc zagrożenia płynące z takiej sytuacji inicjuję od dawna w ramach posiadanych kompetencji liczne działania legislacyjne, techniczne i finansowe, mające na celu systematyczną i docelową poprawę stanu powietrza na obszarze Polski.

Odnosząc się do kwestii poruszonych w pytaniach od pierwszego do trzeciego informuję, że w ogłoszonym w dniu 9 września 2015 r. Krajowym Programie Ochrony Powietrza (KPOP) został przedstawiony plan działań na poziomie krajowym, uporządkowany zgodnie z kierunkami KPOP, w podziale na ramy czasowe: krótkoterminowe – do roku 2018, średnioterminowe – do roku 2020 oraz długoterminowe – do roku 2030.

W ramach działań krótkoterminowych do roku 2018 ze względu na kluczowy charakter wskazano działania do natychmiastowej realizacji, określane jako działania priorytetowe. Jednym z takich działań jest: rozwój mechanizmów kontrolowania źródeł niskiej emisji sprzyjających poprawie jakości powietrza.

W ramach działań średnioterminowych – do roku 2020 zaplanowano do realizacji następujące działania związane z wykorzystaniem służb kominiarskich oraz straży miejskiej:

- przygotowanie przez gminy listy rekomendowanych mistrzów kominiarskich do przeprowadzenia kontroli stanu technicznego przewodów kominowych;
- kontrola przez służby kominiarskie i straż miejską stanu technicznego instalacji do spalania, rodzaje paliwa spalanego w kotłach c.o. oraz w piecach.

Natomiast w ramach działań długoterminowych - do roku 2030 wskazano wzmocnienie kontroli w zakresie zgodności zainstalowanego systemu ogrzewania z systemem zawartym w projekcie budowlanym.

Odnosząc się do kwestii szczegółowych dotyczących m. in. karania za spalanie nieodpowiednich paliw chciałbym poinformować, że w obecnym stanie prawnym przepisy z zakresu gospodarki odpadami określają w szczególności środki służące ochronie środowiska, życia i zdrowia ludzi zapobiegające i zmniejszające negatywny wpływ na środowisko oraz zdrowie wynikający z wytwarzania odpadów i gospodarowania nimi oraz ograniczające ogólne skutki użytkowania zasobów i poprawiające efektywność takiego użytkowania. W myśl art. 30 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2016 r. poz. 1987, z późn. zm.) zakazuje się przetwarzania odpadów poza instalacjami lub urządzeniami. Instalacje te eksploatuje się tylko wówczas, gdy spełniają wymagania ochrony środowiska, w tym nie powodują przekroczenia standardów emisyjnych, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2016 r. poz. 672, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą Poś”. Ponadto, zgodnie z art. 155 ustawy o odpadach, termiczne przekształcanie odpadów prowadzi się wyłącznie w spalarniach odpadów lub we współspalarniach odpadów, a więc w instalacjach, które są projektowane, budowane, wyposażane i użytkowane w sposób zapewniający osiągnięcie poziomu termicznego przekształcania odpadów, przy którym ilość i szkodliwość dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska, odpadów i innych emisji powstających wskutek termicznego przekształcania odpadów będzie jak najmniejsza. Jedynym wyjątkiem stanowią odpady wymienione w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 10 listopada 2015 r. w sprawie listy rodzajów odpadów, które osoby fizyczne lub jednostki organizacyjne niebędące przedsiębiorcami mogą poddawać odzyskowi na potrzeby własne, oraz dopuszczalnych metod ich odzysku (Dz. U. z 2016 r. poz. 93), pod warunkiem, że wskazaną w nim metodą odzysku danego odpadu jest wykorzystanie go jako paliwa. Co do zasady niedopuszczalne jest zatem spalanie odpadów w piecach i kotłowniach domowych. Nieprzestrzeganie powyższych wymagań, tzn. termiczne przekształcanie odpadów poza spalarnią odpadów lub współspalarnią odpadów, podlega - w myśl art. 191 ustawy o odpadach - karze aresztu albo grzywny.

Zgodnie z art. 96 § 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2016 r. poz. 1713, z późn. zm.), w postępowaniu mandatowym może być nałożona za to wykroczenie grzywna w wysokości do 500 zł. Regulację chroniącą przed możliwością spalania niedozwolonych substancji uzupełnia art. 5 ust. 1 pkt 3 i 3b ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2016 r. poz. 250, z późn. zm.). Przywołane punkty nakazują zbieranie i pozbywanie się zebranych na terenie nieruchomości odpadów komunalnych w sposób zgodny z przepisami tej ustawy i przepisami odrębnymi, np. regulaminem utrzymania czystości i porządku uchwalonym przez radę gminy. Obecnie właściciele nieruchomości są objęci gminnym systemem gospodarowania odpadami, a to oznacza m.in. obowiązek zapewnienia przez gminę odbierania odpadów komunalnych powstałych na terenie nieruchomości.

Odnosząc się do kwestii kontroli informuję, że organami właściwymi do podejmowania działań kontrolnych zmierzających do zapobiegania nieprawidłowemu postępowaniu z odpadami są: wojewódzki inspektor ochrony środowiska, wójt, burmistrz lub prezydent miasta. Zgodnie z art. 363 ustawy Poś wójt, burmistrz lub prezydent miasta może, w drodze decyzji, nakazać osobie fizycznej, której działalność negatywnie oddziałuje na środowisko, wykonanie w określonym czasie czynności zmierzających do ograniczenia negatywnego oddziaływania na środowisko. Należy także dodać, iż właściciele nieruchomości, których prawo własności zostało naruszone przez immisję, mogą dochodzić swoich praw na drodze cywilnoprawnej, występując do sądu powszechnego przeciwko właścicielom sąsiednich nieruchomości, z roszczeniami o zaniechanie naruszeń. Kwestie związane z kontrolą są regulowane także w art. 379 ustawy Poś. Stanowi on, że marszałek województwa, wójt,

burmistrz lub prezydent miasta sprawuje kontrolę przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska (w zakresie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach organem właściwym jest wójt, burmistrz, prezydent miasta). Organy te mogą upoważnić do przeprowadzenia kontroli pracowników podległych im urzędów lub funkcjonariuszy straży gminnych. Kontrolujący, wykonując kontrolę, jest uprawniony do:

- 1) wstępu wraz z rzeczoznawcami i niezbędnym sprzętem przez całą dobę na teren nieruchomości, obiektu lub ich części, na których prowadzona jest działalność gospodarcza, a w godzinach od 6 do 22 - na pozostały teren,
- 2) przeprowadzania badań lub wykonywania innych niezbędnych czynności kontrolnych,
- 3) żądania pisemnych lub ustnych informacji oraz wzywania i przesłuchiwanie osób w zakresie niezbędnym do ustalenia stanu faktycznego,
- 4) żądania okazania dokumentów i udostępnienia wszelkich danych mających związek z problematyką kontroli.

Ponadto zgodnie z art. 9v cytowanej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach wójt, burmistrz lub prezydent miasta może wystąpić z wnioskiem do właściwego miejscowo komendanta Policji o pomoc, jeśli jest to niezbędne do przeprowadzenia czynności kontrolnych, a komendant Policji ma obowiązek zapewnienia pomocy Policji w toku wykonywania czynności kontrolnych.

Natomiast uprawnienia Straży Miejskiej wynikają z upoważnienia władz samorządowych na podstawie art. 379 ustawy Poś, do wstępu na teren nieruchomości, na której prowadzona jest działalność gospodarcza oraz na pozostały teren, w celu przeprowadzenia kontroli i pobrania próby popiołu z paleniska. Jeżeli chodzi o wyposażenie w specjalistyczny sprzęt straży miejskiej czy umożliwienie kontroli innym funkcjonariuszom to przedmiotowe kwestie pozostają otwarte i będą omawiane na spotkaniach międzyresortowego Zespołu ds. legislacji, który powstał w ramach Komitetu Sterującego do KPOP, powołanego przez Prezesa Rady Ministrów w 2016 r. i ma się zająć zmianami przepisów prawnych niezbędnych do osiągnięcia poprawy jakości powietrza oraz przyspieszających procedowanie legislacji w poszczególnych resortach.

Odnosząc się do pytania czwartego dotyczącego kwestii finansowania termomodernizacji budynków, systemów grzewczych, czy wymiany pieców węglowych ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska (NFOŚiGW) informuję, że w tym celu uruchomiono nowy mechanizm wsparcia *program priorytetowy Region*. Program ten jest wdrażany za pośrednictwem wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (wfośigw) ze środków udostępnionych przez NFOŚiGW od dnia 1 lutego 2017 r. Ma on charakter otwarty i przewiduje szczególne preferencje w zakresie działań przyczyniających się do poprawy jakości powietrza.

Ponadto NFOŚiGW dysponuje szeroką ofertą innych programów wpisujących się w działania na rzecz likwidacji lub ograniczania niskiej emisji. Wymienić tu należy chociażby następujące programy i działania:

1. *Poprawa jakości powietrza* (w tym wsparcie dla geotermii, rozproszonych odnawialnych źródeł energii, zmniejszenia zużycia energii w budownictwie)
2. Wsparcie przedsięwzięć w zakresie niskoemisyjnej i zasobooszczędnej gospodarki (w tym wsparcie dla efektywnych systemów ciepłowniczych i chłodniczych)
3. Wsparcie dla innowacji sprzyjających zasobooszczędnej i niskoemisyjnej gospodarce
4. Działanie 1.2 *Promowanie efektywności energetycznej i korzystania z odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach* w ramach I osi priorytetowej PO IiŚ 2014-2020
5. Działanie 1.3 *Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach* w ramach I osi priorytetowej PO IiŚ 2014-2020
6. Działanie 1.5 *Efektywna dystrybucja ciepła i chłodu* w ramach I osi priorytetowej PO IiŚ 2014-2020
7. Program Operacyjny PL 04 *Oszczędzanie energii i promowanie odnawialnych źródeł energii*

finansowany ze środków Mechanizmu Finansowego EOG oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego.

Szczegółowe informacje o ww. programach dostępne są na stronie internetowej, pod linkiem: <http://www.nfosigw.gov.pl/ofertafinansowania/>.

Jednocześnie dostrzegając potrzebę radykalnych działań na rzecz walki z niską emisją i chcąc wesprzeć samorządy terytorialne, poza uruchomieniem nowego instrumentu wsparcia skierowanego do regionów, który został opisany powyżej, NFOŚiGW podjął się realizacji unikatowego w skali europejskiej projektu partnerskiego pt. „Ogólnopolski system wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorstw w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE”, w którym uczestniczy 14 wojewódzkich wfośigw oraz Województwo Lubelskie. Usługi doradcze w ramach tego programu są bezpłatne i dostępne dla każdego. Więcej informacji znajduje się na stronie <https://www.nfosigw.gov.pl/o-nfosigw/doradztwo-energetyczne/>.

Także wśród rekomendacji Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów - Program pt. „Czyste Powietrze” wskazano na potrzebę zwiększenia środków na poprawę jakości powietrza. Punkt trzeci rekomendacji dotyczy priorytetyzacji środków NFOŚiGW na działaniach prowadzących do jak najszybszej poprawy jakości powietrza.

Z poważaniem

Paweł Sałek Sekretarz Stanu
Ministerstwo Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych oraz Obsługi Rad, Zespołów i Pełnomocników w KPRM

Potwierdzam zgodność kopii z dokumentem elektronicznym:

Identyfikator dokumentu	314061.849376.644282
Nazwa dokumentu	BPS 043-34-796 16 Odpowiedź MŚ.pdf
Tytuł dokumentu	Minister Środowiska.docx
Sygnatura dokumentu	DPK-I.070.39.2017
Data dokumentu	2017-03-08 13:15:43
Skrót dokumentu	0FD6F5066DED5132B4EC94F46A77D628C07 439F9
Wersja dokumentu	1.3
Data podpisu	2017-03-08 13:15:23
Podpisane przez	Paweł Sałek Sekretarz Stanu

EZD 3.17.1457.1936.6753

Data wydruku: 2017-03-09 11:25:16
Autor wydruku: Byszyńska Alicja Główny Specjalista

